

**T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

AYLIK BÜTÇE GERÇEKLEŞME RAPORU

Eylül, 2021

Eylül 2021 Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2021 yılı Eylül ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 141,5 milyar TL, bütçe gelirleri 117,9 milyar TL ve bütçe açığı 23,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 127,4 milyar TL ve faiz dışı açık ise 9,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

EYLÜL AYI BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	(Milyon TL)
Bütçe Giderleri	141.507
Faiz Dışı Giderler	127.399
Bütçe Gelirleri	117.921
Vergi Gelirleri	95.619
Bütçe Dengesi	-23.586
Faiz Dışı Denge	-9.478

1- Bütçe Dengesi

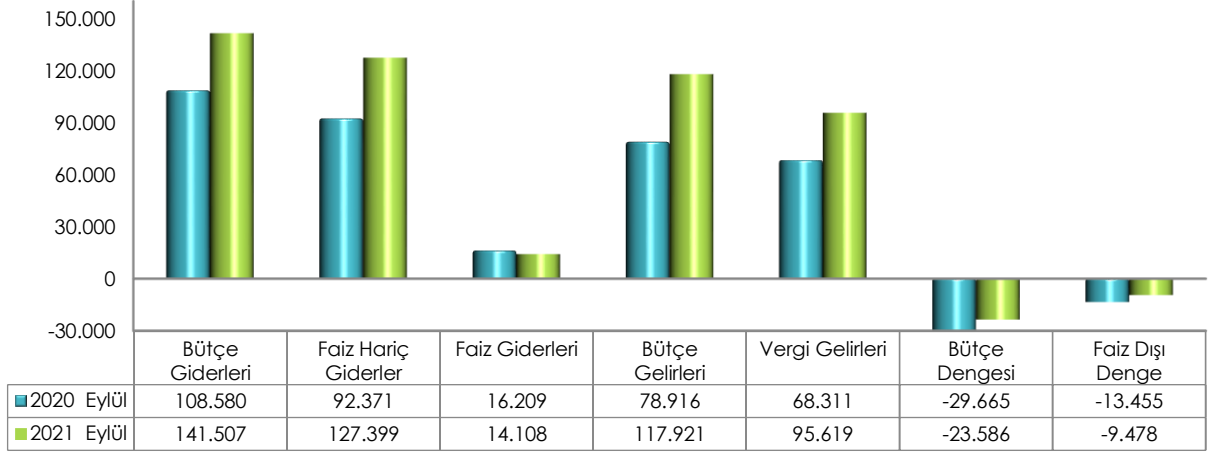
2021 yılı Eylül ayı bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2020			2021			2021/2020
	Bütçe	Eylül	Yüzde	Bütçe	Eylül	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	1.095.461	108.580	9,9	1.346.139	141.507	10,5	30,3
Faiz Hariç Giderler	956.521	92.371	9,7	1.166.596	127.399	10,9	37,9
Faiz Giderleri	138.940	16.209	11,7	179.542	14.108	7,9	-13,0
Bütçe Gelirleri	956.588	78.916	8,2	1.101.146	117.921	10,7	49,4
Vergi Gelirleri	784.602	68.311	8,7	922.744	95.619	10,4	40,0
Bütçe Dengesi	-138.873	-29.665	21,4	-244.993	-23.586	9,6	20,5
Faiz Dışı Denge	67	-13.455	-20.220,2	-65.450	-9.478	14,5	29,6

Merkezi yönetim bütçesi 2020 yılı Eylül ayında 29 milyar 665 milyon TL açık vermiş iken 2021 yılı Eylül ayında 23 milyar 586 milyon TL açık vermiştir.

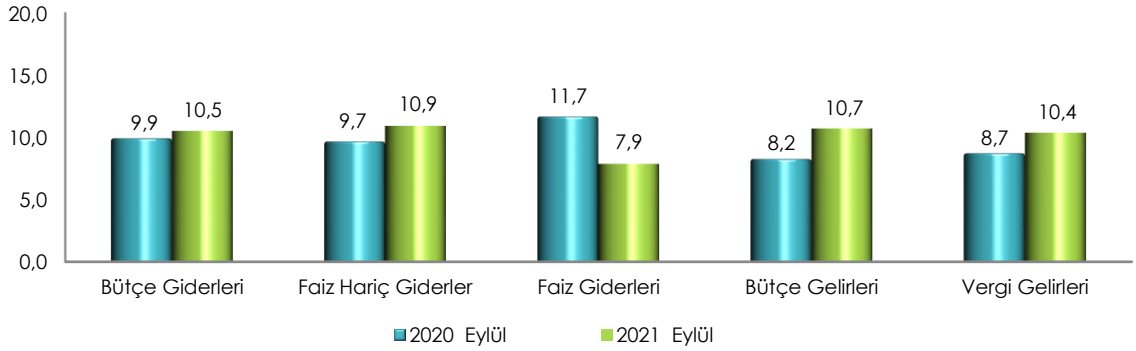
2020 yılı Eylül ayında 13 milyar 455 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2021 yılı Eylül ayında 9 milyar 478 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Eylül ayı gerçekleştirmelerinin bütçe başlangıç ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçesi Gerçekleşme Oranları (%)

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Eylül ayı itibarıyla 141 milyar 507 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 14 milyar 108 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 127 milyar 399 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleştirmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

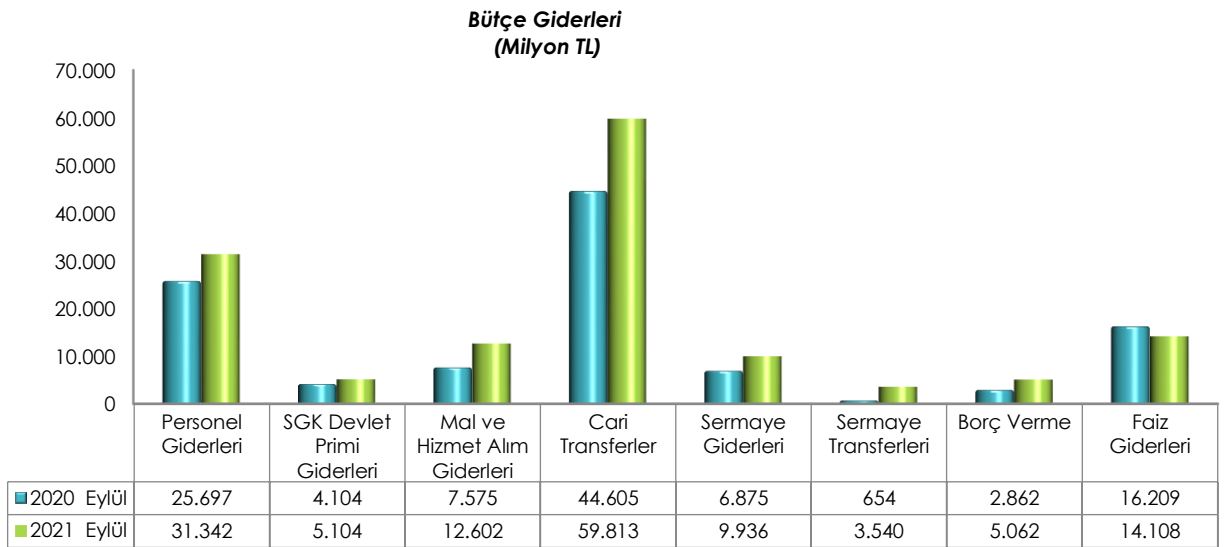
(Milyon TL)	2020			2021			2021/2020
	Bütçe	Eylül	Yüzde	Bütçe	Eylül	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	1.095.461	108.580	9,9	1.346.139	141.507	10,5	30,3
Faiz Hariç Giderler	956.521	92.371	9,7	1.166.596	127.399	10,9	37,9
Personel Giderleri	282.488	25.697	9,1	326.633	31.342	9,6	22,0
SGK Devlet Primi Giderleri	48.120	4.104	8,5	54.527	5.104	9,4	24,4
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	75.550	7.575	10,0	89.067	12.602	14,1	66,4
Cari Transferler	451.122	44.605	9,9	536.014	59.813	11,2	34,1
Sermaye Giderleri	56.607	6.875	12,1	103.734	9.936	9,6	44,5
Sermaye Transferleri	6.784	654	9,6	8.782	3.540	40,3	441,3
Borç Verme	27.087	2.862	10,6	37.984	5.062	13,3	76,9
Faiz Giderleri	138.940	16.209	11,7	179.542	14.108	7,9	-13,0
Yedek Ödenekler	8.764			9.857			

2021 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 1 trilyon 346 milyar 139 milyon TL ödenekten Eylül ayında 141 milyar 507 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı ayında ise 108 milyar 580 milyon TL harcama yapılmıştır.

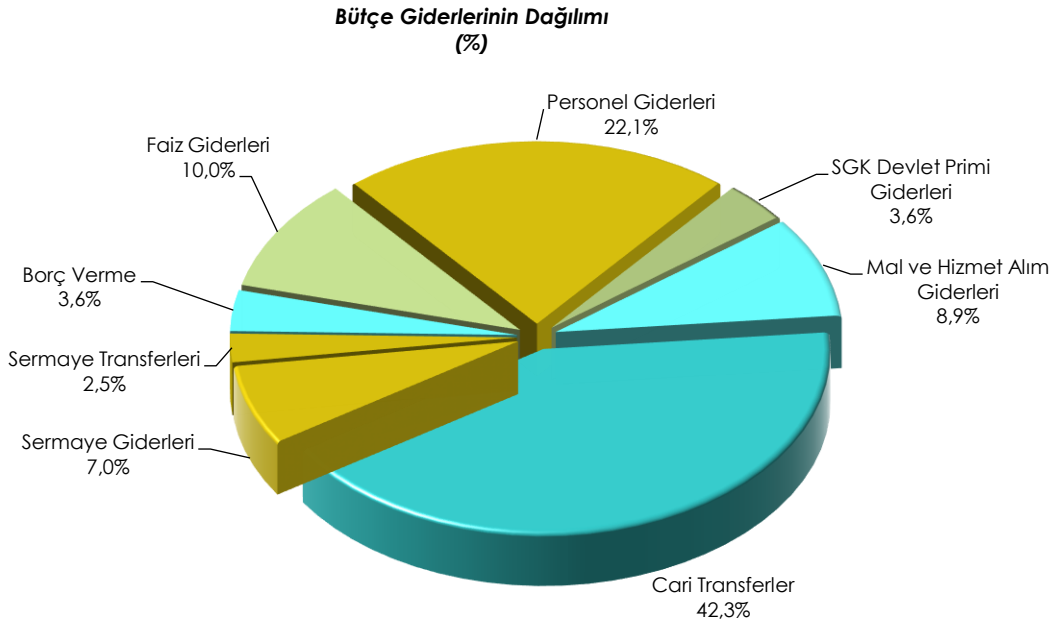
Eylül ayı bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 30,3 oranında artmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2020 yılında yüzde 9,9 iken 2021 yılında yüzde 10,5 olmuştur.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 37,9 oranında artarak 127 milyar 399 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2020 yılında yüzde 9,7 iken 2021 yılında yüzde 10,9 olmuştur.

Eylül ayı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2021 yılı Eylül ayı bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Eylül ayı itibarıyla 117 milyar 921 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 95 milyar 619 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 19 milyar 524 milyon TL olmuştur.

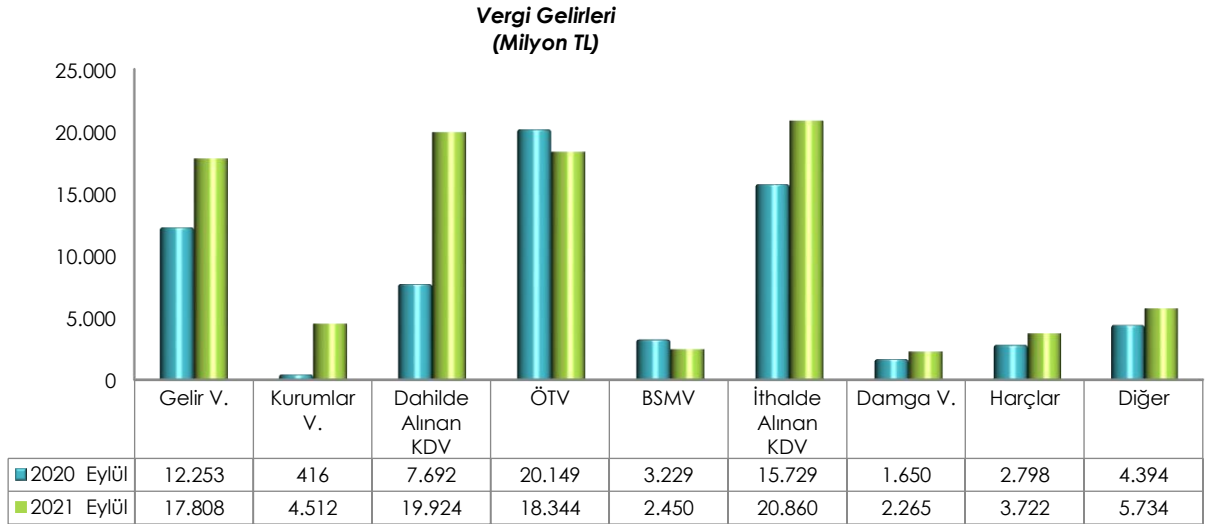
2021 yılı Eylül ayı bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2020			2021			2021/2020
	Bütçe	Eylül	Yüzde	Bütçe	Eylül	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	956.588	78.916	8,2	1.101.146	117.921	10,7	49,4
Genel Bütçe Gelirleri	936.635	76.876	8,2	1.076.332	115.143	10,7	49,8
Vergi Gelirleri	784.602	68.311	8,7	922.744	95.619	10,4	40,0
Gelir Vergisi	182.121	12.253	6,7	195.288	17.808	9,1	45,3
Kurumlar Vergisi	89.393	416	0,5	105.174	4.512	4,3	984,6
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	57.805	7.692	13,3	71.579	19.924	27,8	159,0
Özel Tüketim Vergisi	175.175	20.149	11,5	213.731	18.344	8,6	-9,0
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	24.982	3.229	12,9	28.462	2.450	8,6	-24,1
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	158.063	15.729	10,0	194.923	20.860	10,7	32,6
Damga Vergisi	21.500	1.650	7,7	23.812	2.265	9,5	37,3
Harçlar	29.550	2.798	9,5	34.395	3.722	10,8	33,1
Diğer	46.013	4.394	9,6	55.381	5.734	10,4	30,5
Vergi Dışı Gelirler	152.033	8.565	5,6	153.587	19.524	12,7	127,9
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	12.464	1.577	12,7	16.547	2.206	13,3	39,8
Düzen. ve Denet. Kurumlarının Gelirleri	7.488	462	6,2	8.267	572	6,9	23,8

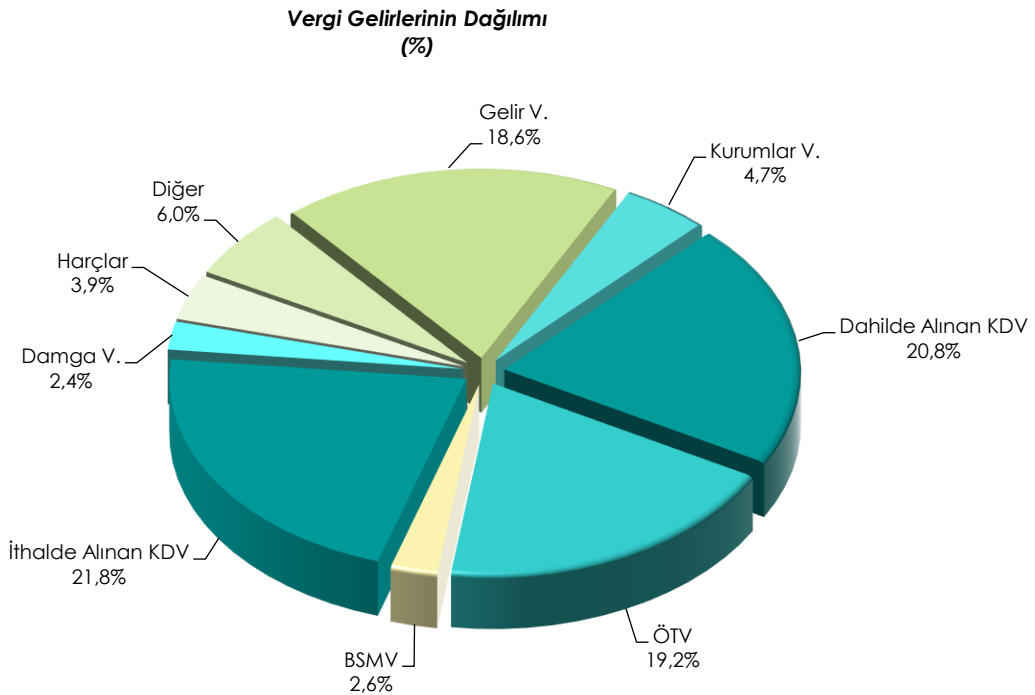
2020 yılı Eylül ayında bütçe gelirleri 78 milyar 916 milyon TL iken 2021 yılının aynı ayında yüzde 49,4 oranında artarak 117 milyar 921 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin Eylül ayı gerçekleşme oranı 2020 yılında yüzde 8,2 iken 2021 yılında yüzde 10,7 olmuştur.

2021 yılı Eylül ayı vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 40 oranında artarak 95 milyar 619 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2020 yılında yüzde 8,7 iken 2021 yılında yüzde 10,4 olmuştur.

Eylül ayı vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2021 yılı Eylül ayı vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

2021 Yılı Ocak-Eylül Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2021 yılı Ocak-Eylül döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 1.051,7 milyar TL, bütçe gelirleri 990,6 milyar TL ve bütçe açığı 61,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 909,4 milyar TL ve faiz dışı fazla ise 81,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

OCAK-EYLÜL DÖNEMİ BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	(Milyon TL)
Bütçe Giderleri	1.051.650
Faiz Dışı Giderler	909.377
Bütçe Gelirleri	990.557
Vergi Gelirleri	808.428
Bütçe Dengesi	-61.093
Faiz Dışı Denge	81.180

1- Bütçe Dengesi

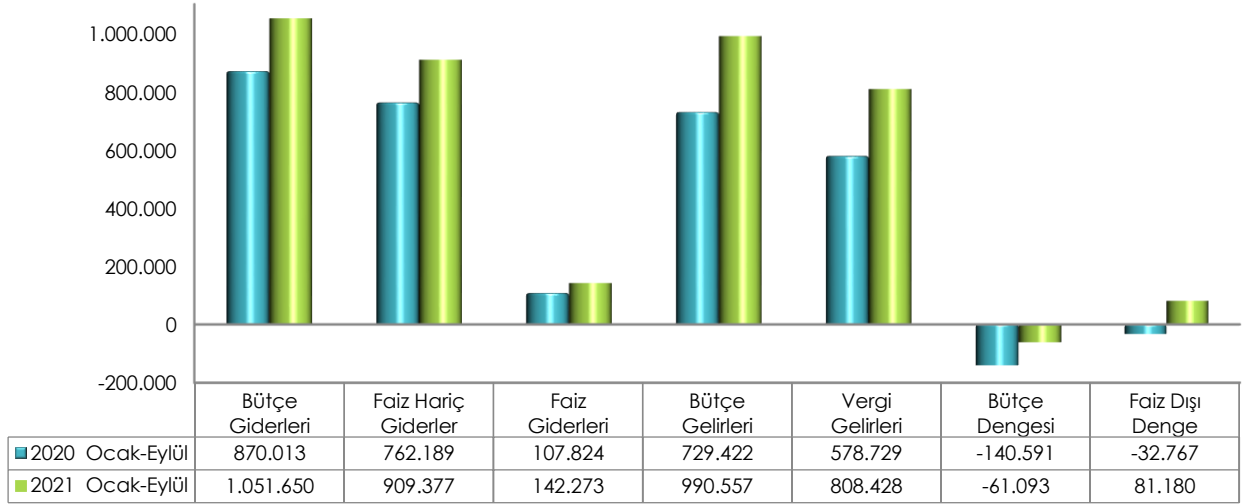
2021 yılı Ocak-Eylül dönemi bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2020			2021			2021/2020
	Bütçe	Ocak-Eylül	Yüzde	Bütçe	Ocak-Eylül	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	1.095.461	870.013	79,4	1.346.139	1.051.650	78,1	20,9
Faiz Hariç Giderler	956.521	762.189	79,7	1.166.596	909.377	78,0	19,3
Faiz Giderleri	138.940	107.824	77,6	179.542	142.273	79,2	31,9
Bütçe Gelirleri	956.588	729.422	76,3	1.101.146	990.557	90,0	35,8
Vergi Gelirleri	784.602	578.729	73,8	922.744	808.428	87,6	39,7
Bütçe Dengesi	-138.873	-140.591	101,2	-244.993	-61.093	24,9	56,5
Faiz Dışı Denge	67	-32.767	-49.241,3	-65.450	81.180	-124,0	347,7

Merkezi yönetim bütçesi 2020 yılı Ocak-Eylül döneminde 140 milyar 591 milyon TL açık vermiş iken 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde 61 milyar 93 milyon TL açık vermiştir.

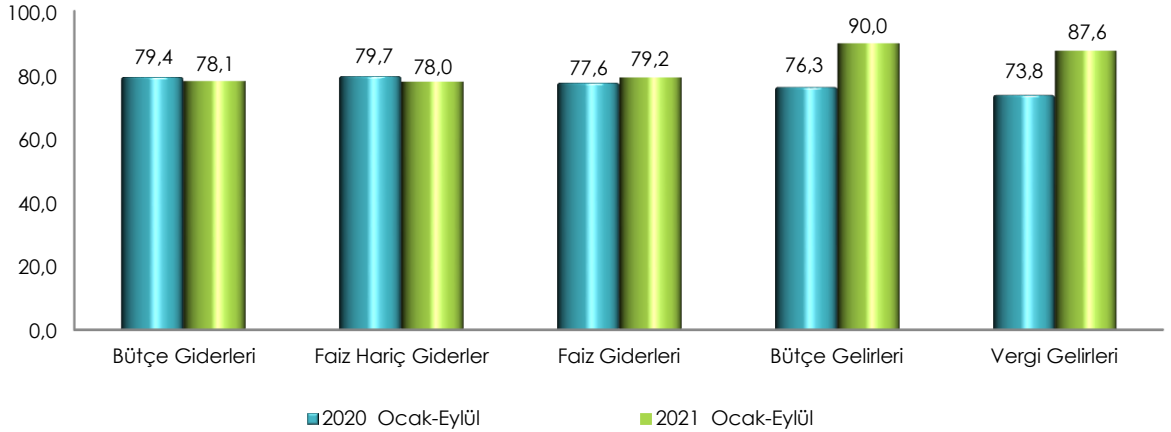
2020 yılı Ocak-Eylül döneminde 32 milyar 767 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde 81 milyar 180 milyon TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Ocak-Eylül dönemi gerçekleştirmelerinin bütçe başlangıç ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçesi Gerçekleşme Oranları (%)

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Ocak-Eylül dönemi itibarıyla 1 trilyon 51 milyar 650 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 142 milyar 273 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 909 milyar 377 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

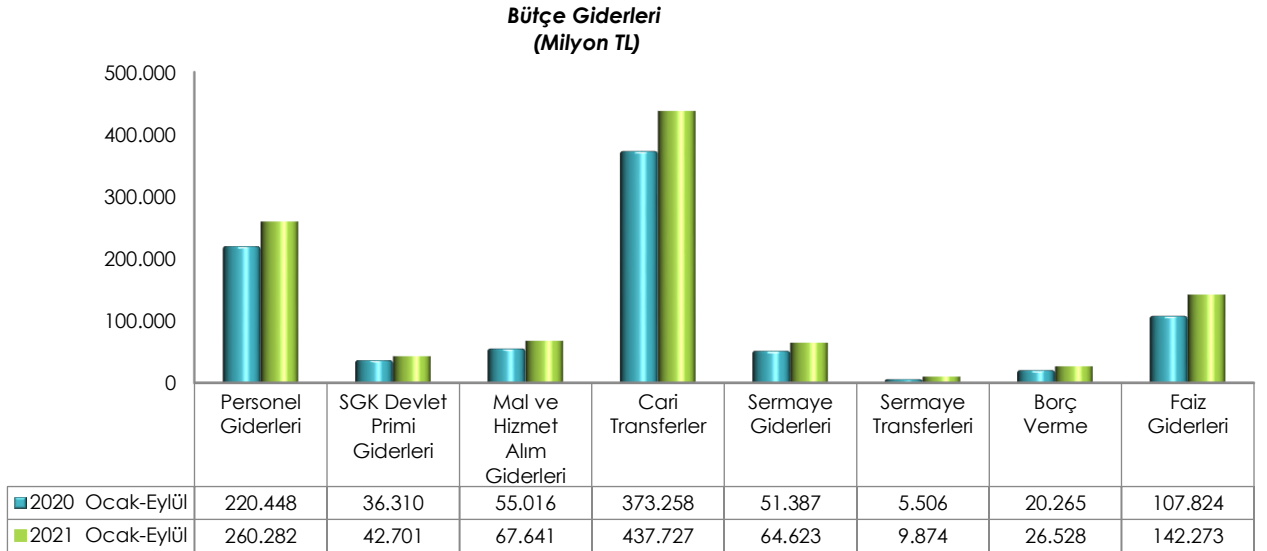
Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleştirmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2020			2021			2021/2020
	Bütçe	Ocak-Eylül	Yüzde	Bütçe	Ocak-Eylül	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	1.095.461	870.013	79,4	1.346.139	1.051.650	78,1	20,9
Faiz Hariç Giderler	956.521	762.189	79,7	1.166.596	909.377	78,0	19,3
Personel Giderleri	282.488	220.448	78,0	326.633	260.282	79,7	18,1
SGK Devlet Primi Giderleri	48.120	36.310	75,5	54.527	42.701	78,3	17,6
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	75.550	55.016	72,8	89.067	67.641	75,9	22,9
Cari Transferler	451.122	373.258	82,7	536.014	437.727	81,7	17,3
Sermaye Giderleri	56.607	51.387	90,8	103.734	64.623	62,3	25,8
Sermaye Transferleri	6.784	5.506	81,2	8.782	9.874	112,4	79,3
Borç Verme	27.087	20.265	74,8	37.984	26.528	69,8	30,9
Faiz Giderleri	138.940	107.824	77,6	179.542	142.273	79,2	31,9
Yedek Ödenekler	8.764			9.857			

2021 yılı Ocak-Eylül döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 20,9 oranında artarak 1 trilyon 51 milyar 650 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

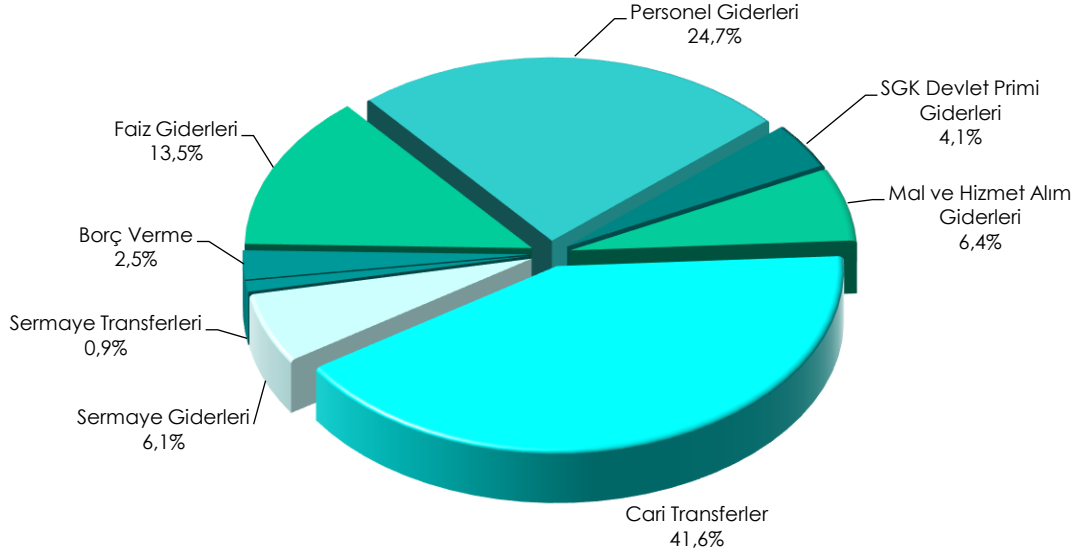
Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 19,3 oranında artarak 909 milyar 377 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ocak-Eylül dönemi bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2021 yılı Ocak-Eylül dönemi bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

Bütçe Giderlerinin Dağılımı (%)

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Ocak-Eylül dönemi itibarıyla 990 milyar 557 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 808 milyar 428 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 155 milyar 879 milyon TL olmuştur.

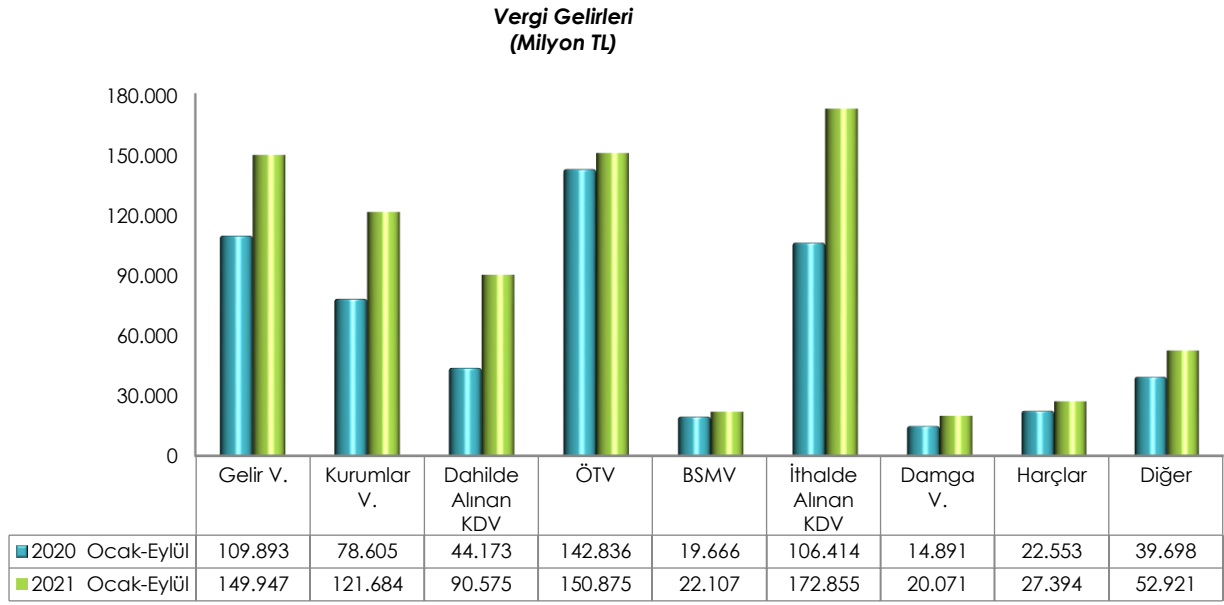
2021 yılı Ocak-Eylül dönemi bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2020			2021			2021/2020
	Bütçe	Ocak-Eylül	Yüzde	Bütçe	Ocak-Eylül	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	956.588	729.422	76,3	1.101.146	990.557	90,0	35,8
Genel Bütçe Gelirleri	936.635	709.195	75,7	1.076.332	964.307	89,6	36,0
Vergi Gelirleri	784.602	578.729	73,8	922.744	808.428	87,6	39,7
Gelir Vergisi	182.121	109.893	60,3	195.288	149.947	76,8	36,4
Kurumlar Vergisi	89.393	78.605	87,9	105.174	121.684	115,7	54,8
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	57.805	44.173	76,4	71.579	90.575	126,5	105,0
Özel Tüketim Vergisi	175.175	142.836	81,5	213.731	150.875	70,6	5,6
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	24.982	19.666	78,7	28.462	22.107	77,7	12,4
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	158.063	106.414	67,3	194.923	172.855	88,7	62,4
Damga Vergisi	21.500	14.891	69,3	23.812	20.071	84,3	34,8
Harçlar	29.550	22.553	76,3	34.395	27.394	79,6	21,5
Diğer	46.013	39.698	86,3	55.381	52.921	95,6	33,3
Vergi Dışı Gelirler	152.033	130.466	85,8	153.587	155.879	101,5	19,5
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	12.464	13.970	112,1	16.547	19.010	114,9	36,1
Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	7.488	6.257	83,6	8.267	7.240	87,6	15,7

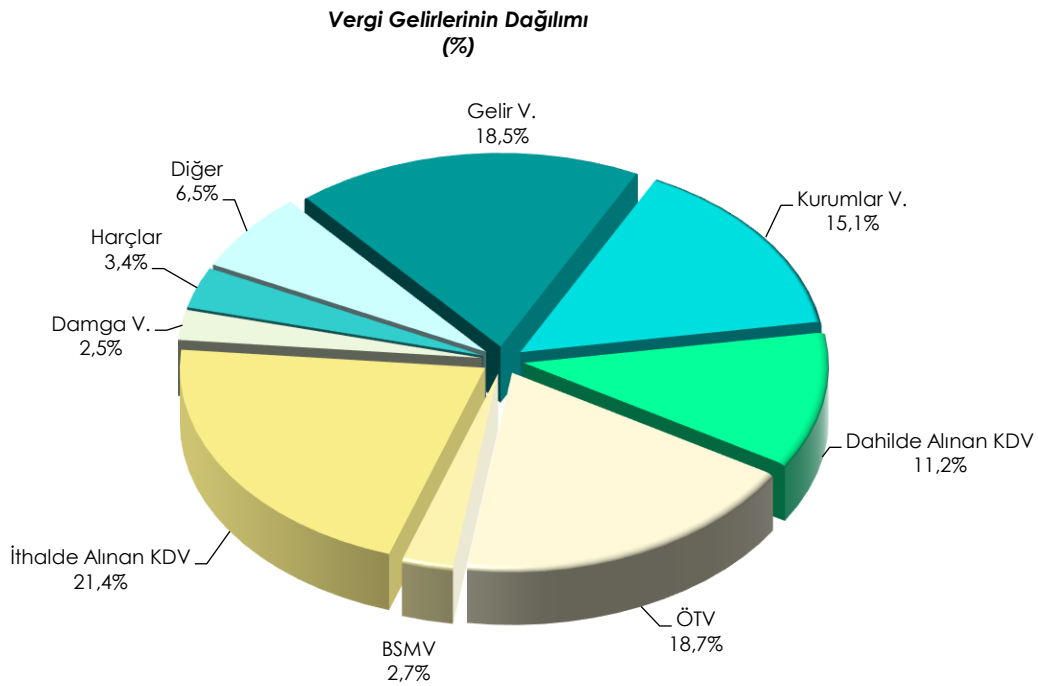
2020 yılı Ocak-Eylül döneminde bütçe gelirleri 729 milyar 422 milyon TL iken 2021 yılının aynı döneminde yüzde 35,8 oranında artarak 990 milyar 557 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı Ocak-Eylül dönemi vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 39,7 oranında artarak 808 milyar 428 milyon TL olmuştur.

Ocak-Eylül dönemi vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2021 yılı Ocak-Eylül dönemi vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

TANIMLAR

Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

Bütçe Dengesi: Bütçeye konulan harcama yetkisi (ödenek) çerçevesinde kamu idarelerince nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderleri ile tahsil edilen bütçe gelirleri tutarları arasındaki farkı,

Bütçe Gelirleri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

Bütçe Giderleri: Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

Cari Transferler: Sermaye birikimi hedeflemeyen ve cari nitelikli mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla yapılan karşılıksız ödemeleri,

Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi: Özel kanunlarla kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesini,

Faiz Dışı Denge: Bütçe gelirleri toplamından faiz giderleri hariç bütçe giderleri toplamının çıkarılmasıyla bulunan dengeyi,

Genel Bütçe: Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesini,

Merkezi Yönetim Bütçesi: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerini,

Sermaye Giderleri: Bütçe kanunları ile belirlenmiş asgari değeri aşan ve normal ömrü bir yıldan daha uzun olan mal ve hizmet alımlarını,

Sermaye Transferleri: Bina ve diğer inşaat işleri, ulaşım araçları, makineler, demirbaşlar gibi sermaye nitelikli harcamaların finansmanı amacıyla kişi ve kurumlara yapılan karşılıksız ödemeleri,

Özel Bütçe: Bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesini,

Özgelirler: Kurumun faaliyeti sonucu elde edilen ve merkezi yönetim kapsamındaki başka bir birimden aktarılmayan gelir kalemlerini,

ifade etmektedir.

Merkezi Yönetim Aylık Bütçe Gerçekleşme Raporu Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından her ay yayımlanır.

Merkezi Yönetim Bütçe gider ve gelir gerçekleştirmelerinin ayrıntılı sonuçlarına Hazine ve Maliye Bakanlığının internet sitesinde yer alan "Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri" sekmesinden ulaşılabilmektedir. ¹

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Devlet Mahallesi, Dikmen Caddesi, No: 12 PK: 06420

Çankaya / ANKARA

Görüş, öneri ve istekleriniz için:

Telefon numarası: (0312) 415-29-00

Mail adresi: butcepolitikasi@hmb.gov.tr

¹ Ayrıntılar için Bkz: <https://muhasebat.hmb.gov.tr/merkezi-yonetim-butce-istatistikleri>